

Global definition af socialt arbejde

Følgende definition blev godkendt af International Federation of Social Workers' generalforsamling og International Association of Schools of Social Work's generalforsamling i juli 2014:

GLOBAL DEFINITION AF SOCIALT ARBEJDE

"Socialt arbejde er en praksisbaseret profession og en akademisk disciplin, der fremmer social forandring og udvikling, social samhørighed, og empowerment og frigørelse af mennesker. Principper om social retfærdighed, menneskerettigheder, kollektivt ansvar og respekt for forskelligheder er centrale for socialt arbejde. Understøttet af teorier om socialt arbejde, samfundsvidenskab, humanistiske fag og oprindelige folks viden, inddrager socialt arbejde mennesker og strukturer for at adressere livsudfordringer og for at opnå øget trivsel.

Ovenstående definition kan blive præciseret på nationalt og/eller regionalt plan."

KOMMENTERENDE NOTER TIL DEN GLOBALE DEFINITION AF SOCIALT ARBEJDE

Kommentarerne tjener til at udfolde de nøglebegreber, der anvendes i definitionen og beskriver professionen socialt arbejdes grundlæggende mandat, principper, viden og praksis.

GRUNDLÆGGENDE MANDAT

Professionen socialt arbejdes grundlæggende mandat omfatter fremme af social forandring, social udvikling, social samhørighed, styrkelse og frigørelse af mennesker.

Socialt arbejde er en praksisbaseret profession og en akademisk disciplin, der anerkender, at forbundne historiske, socio-økonomiske, kulturelle, kontekstuelle, politiske og personlige faktorer tjener som muligheder og/eller hindringer for menneskers velbefindende og udvikling. Strukturelle barrierer bidrager til ulighed, diskrimination, udnyttelse og undertrykkelse. Udvikling af kritisk refleksion gennem refleksion over strukturelle årsager til undertrykkelse og/eller privilegier baseret på race, klasse, sprog, religion, køn, handicap, kultur og seksuel orientering, og udvikling af handlingsstrategier for aktiviteter rettet mod strukturelle og personlige barrierer, er centrale for frigørende praksis, hvor empowerment og frigørelse af mennesker er målet.

I solidaritet med dem, der er dårligt stillede, bestræber professionen sig på at afhjælpe fattigdom, frigøre udsatte og undertrykte, og fremme social inklusion og social samhørighed.

Mandatet til social forandring er baseret på den forudsætning, at socialt arbejde finder sted, når der er behov for forandring eller udvikling på individ, familie, gruppe, lokalsamfunds- eller samfundsniveau. Socialt arbejde er drevet af behovet for at udfordre og ændre strukturelle

forhold, som bidrager til marginalisering, social udstødelse og undertrykkelse. Initiativer til social forandring anerkender nødvendigheden af handlinger for at fremme menneskerettigheder og økonomisk, miljømæssig og social retfærdighed. Professionen er ligeledes engageret i opretholdelsen af social stabilitet, for så vidt en sådan stabilitet ikke anvendes til at marginalisere, udstøde eller undertrykke nogen bestemt gruppe af mennesker.

Social udvikling forstås som strategier for intervention, målsætninger og politiske rammer, sidstnævnte i tillæg til de mere populære behovsorienterede og institutionelle rammer. Social udvikling er baseret på holistiske biopsykosociale, spirituelle vurderinger og interventioner der rækker ud over opdelingen i mikro-makro niveauer, omfattende flere systemniveauer og tværsektorielt og tværfagligt samarbejde, målrettet en bæredygtig udvikling. Social udvikling prioriterer socio-strukturel og økonomisk udvikling, uden at lægge sig op ad konventionel opfattelse af, at økonomisk vækst er en forudsætning for social udvikling.

PRINCIPPER

De overordnede principper for socialt arbejde er respekt for menneskers iboende værd og værdighed, ikke at gøre skade, respekt for mangfoldighed og opretholdelse af menneskerettigheder og social retfærdighed.

At være fortalere for og opretholde menneskerettigheder og social retfærdighed er socialt arbejdes motivation og berettigelse. Det sociale arbejdes profession anerkender, at menneskerettighederne kun kan eksistere i samklang med kollektiv ansvarlighed. Princippet om kollektiv ansvarlighed tydeliggør, at individuelle menneskerettigheder i virkeligheden kun kan realiseres i hverdagen, hvis mennesker tager ansvar for hinanden og miljøet, og betydningen af at skabe gensidige relationer i lokalsamfund. Derfor er et vigtigt fokus i socialt arbejde at advokere for menneskers rettigheder på alle niveauer, og at sikre at indsatsen bidrager til at mennesker kan tage ansvar for hinandens trivsel, samt at realisere og respektere den gensidige afhængighed mellem mennesker og mellem mennesker og deres omgivelser.

Socialt arbejde omfatter første, anden og tredje generations menneskerettigheder. Første generations rettigheder refererer til civile og politiske rettigheder såsom frihed til at tænke og ytre sig frit, frihed fra tortur og vilkårlig tilbageholdelse. Anden generation handler om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, der bl.a. omfatter retten til et rimeligt uddannelsesnivea, sundhedsvæsen, bolig og mindretals sproglige rettigheder. Tredje generation fokuserer på de solidariske rettigheder bl.a. i forhold til verdens natur, ret til en mangfoldighed af skabninger og sikring af værdier på tværs af generationer.

Disse rettigheder er gensidigt forstærkende og indbyrdes afhængige, og omfatter både individuelle og kollektive rettigheder.

I nogle tilfælde kan principperne om "ikke at skade nogen" og "respekt for mangfoldighed" repræsentere modstridende og konkurrerende værdier for eksempel hvor rettigheder for kvinder og homoseksuelle krænkes i kulturens navn, herunder retten til liv.

De globale standarder for Socialt Arbejdes Uddannelse og Træning¹ behandler dette komplekse problem ved at anbefale, at socialrådgivere skoles i en grundlæggende menneskerettighedstilgang, med en forklarende note, der lyder:

“En sådan tilgang kan fremme en konstruktiv konfrontation og forandring, når visse kulturelle overbevisninger, værdier og traditioner krænker folks grundlæggende menneskerettigheder. Da kultur er socialt konstrueret og dynamisk, er den underlagt dekonstruktion og forandring. En konstruktiv konfrontation, dekonstruktion og forandring kan understøttes ved at tune ind på og med forståelse for særlige kulturelle værdier, overbevisninger og traditioner, indgå i kritisk og reflekterende dialog med medlemmer af den kulturelle gruppe vis-à-vis bredere menneskerettigheds forhold.”

VIDEN

Socialt arbejde er både tværinstitutionelt og tværfagligt, og trækker på en bred vifte af videnskabelige teorier og forskning. “Videnskab” forstås i denne sammenhæng i sin mest basale betydning som “viden”. Socialt arbejde trækker på dets eget teoretiske grundlag og forskning, som er i kontinuerlig udvikling, samt på teorier fra andre humane videnskaber, herunder, men uden at være begrænset til, udvikling af lokalsamfund, socialpædagogik, administration, antropologi, økologi, økonomi, uddannelse, ledelse, sygepleje, psykiatri, psykologi, folkesundhed og sociologi. Det unikke ved forskning i socialt arbejde og socialt arbejdes teorier er, at de anvendes i praksis og at de har et frigørende sigte. En stor del af det sociale arbejdes forskning og teori er udviklet i samarbejde med brugere i en interaktiv, dialogisk proces, og derfor baseret på viden fra konkrete praksismiljøer.

Den nye definition anerkender, at socialt arbejde ikke kun er informeret af eller baseret på viden fra konkrete praksismiljøer og vestlige teorier, men også af oprindelige folks viden. En del af arven fra kolonitiden, er, at kun vestlige teorier og kundskaber er blevet værdsat, og at oprindelige folks viden er blevet devalueret, overset og domineret² af vestlige teorier og viden. Denne definition søger at standse og vende den proces ved at anerkende, at oprindelige folk i hver region, land eller område bærer deres egne værdier, kilder til viden, og måder at overføre viden på, hvorved de har ydet uvurderlige bidrag til videnskaberne. Socialt arbejde søger at rette op på en vestlig kolonialisme og herredømme over videnskab gennem historien ved at lytte til og lære af oprindelige folk verden over. På denne måde bliver socialt arbejdes vidensgrundlag genskabt sammen med og informeret af oprindelige folk, og kan praktiseres mere hensigtsmæssigt, ikke alene i lokale miljøer, men også internationalt. Baseret på FNs arbejde, definerer IFSW oprindelige folk som mennesker der:

- bor inden for (eller opretholder tilknytning til) forfædres geografisk afgrænsede territorier
- har tendens til at opretholde særegne sociale, økonomiske og politiske institutioner indenfor deres område
- typisk ønsker at forblive særskilt kulturelt, geografisk og institutionelt, snarere end at assimilere sig fuldstændigt i det nationale samfund
- identificerer sig selv som indfødte eller stammefolk

¹ <http://ifsw.org/policies/global-standards/>

² 'hegemonised'

PRAKSIS

Socialt arbejdes legitimitet og mandat ligger i dets intervention på de felter, hvor mennesker interagerer i deres lokalsamfund. Lokalsamfund omfatter de forskellige sociale systemer, som mennesker lever i, og de naturlige, geografiske områder, som påvirker livet for de pågældende mennesker dybt. Socialt arbejde advokerer for den inddragende metode, hvilket afspejles i sætningen "inddrager mennesker og strukturer for at adressere livsudfordringer og for at opnå øget trivsel". Så vidt muligt understøtter socialt arbejde *arbejde med* fremfor *arbejde for* mennesker. I overensstemmelse med det sociale udviklingsparadigme, bruger socialrådgiverne en række færdigheder, teknikker, strategier, principper og aktiviteter på forskellige niveauer, rettet mod systemvedligeholdelse og/eller systemforandring. Socialt arbejdes praksis spænder over en række aktiviteter, herunder forskellige former for behandling³, rådgivning, gruppearbejde, lokalsamfundsarbejde, politikformulering og analyse, samt fortalervirksomhed⁴ og politiske interventioner. Ud fra et frigørende perspektiv støtter denne definition socialt arbejdes strategier om at styrke menneskers håb, selvværd og kreative potentiale ved at konfrontere og udfordre undertrykkende magt-dynamikker og strukturelle årsager til uretfærdighed, og dermed indarbejde både mikro-makro og personlige-politiske dimensioner af interventioner til sammenhængende indsatser. Socialt arbejdes helhedssyn er universelt, men prioriteringerne i socialt arbejdes praksis varierer fra land til land og over tid, afhængigt af historiske, kulturelle, politiske og socioøkonomiske forhold.

Socialrådgivere i hele verden har ansvar for at forsvare, berige og realisere de værdier og principper der afspejles i denne definition. En definition af socialt arbejde kan kun blive meningsfuld, når socialrådgivere aktivt forpligter sig til dens værdier og visioner.

SUPPLERENDE TEKST, DER BLEV VEDTAGET PÅ IFSW GENERALFORSAMLING I TILKNYTNING TIL VEDTAGELSEN AF OVENSTÅENDE NYE GLOBALE DEFINITION AF SOCIALT ARBEJDE

"Ingen del af denne definition må fortolkes på en måde der kolliderer med eller forstyrrer forståelsen af andre dele af denne definition"

"Præciseringer på nationalt og/eller regionalt plan må ikke kolliderer med eller forstyrre betydningen af definitionens forskellige elementer og ånden i hele definition"

"Da definitionen af socialt arbejde er et nøgleelement i etablering af en faggruppes identitet, skal en fremtidig revision af denne definition først indledes efter omhyggelig vurdering af implementeringsprocessen og et behov for en ændring. Første valg skal være at tilføje yderligere bemærkninger, frem for en ændring af definitionen."

³ 'therapy' er her oversat til 'behandling'

⁴ 'advocacy' er her oversat til ' fortalervirksomhed'